

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 29/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Prima banka Slovensko, a. s.**, Hodžova 11, Žilina, IČO 31 575 951, zastúpenej advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 34Ek/58/2017 z 29. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Tiež navrhuje zrušiť namietané uznesenie, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. [REDACTED] (od 1. augusta 2017 sťažovateľka ako právna nástupkyňa), poskytla obchodnej spoločnosti [REDACTED] splátkový úver. K záväzku následne pristúpila obchodná spoločnosť [REDACTED], ktorá sa stala spoludlžníkom. Za zaplatenie úveru sa na základe zmluvy o ručení z 15. augusta 2008 zaručil [REDACTED] a [REDACTED]. Spoludlžníci a ručiteľia 13. februára 2012 spísali pred notárkou notársku zápisnicu o uznaní dlhu a súhlase s jej vykonateľnosťou. Spoludlžníci sa zaviazali sťažovateľke vrátiť poskytnutý úver spolu s príslušenstvom ku dňu konečnej splatnosti úveru, t. j. do 20. decembra 2012.

3. Keďže spoludlžníci platobnú disciplínu nedodržiali, sťažovateľka iniciovala exekučné konanie, v ktorom sa domáhala vymoženía svojej pohľadávky od povinného 1 [REDACTED], povinného 2 [REDACTED], povinného 3 [REDACTED] a od povinnej 4 [REDACTED], a to na základe exekučnej notárskej zápisnice.

4. Žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola uznesením Okresného súdu Prievidza č. k. 16Er/864/2013 z 22. apríla 2013 zamietnutá v časti udelenia poverenia proti povinným 2, 3 a 4. Na odvolanie sťažovateľky Krajský súd v Trenčíne uznesením z 12. decembra 2013 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 3Oboer/248/2014 z 27. augusta 2015 dovolanie odmietol. Sťažovateľka podala proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu a odmietajúcemu uzneseniu najvyššieho súdu ústavnú sťažnosť, ktorej ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 617/2016-39 z 22. marca 2017 nevyhovel. Ústavný súd aproboval rozhodnutie odvolacieho súdu, keďže zhodne s ním dospel k záveru, že nedošlo k uzavretiu platnej dohody medzi veriteľom na jednej strane a spoludlžníkmi a ručiteľmi na strane druhej. Navyše, povinní 3 a 4 neboli na zaplatenie pohľadávky osobitne vyzvaní, teda vo vzťahu k nim nebol určený čas plnenia.

5. [REDACTED], vyzvala 10. mája 2017 ručiteľov, aby jej splatnú pohľadávku uhradili najneskôr do 31. mája 2017. K úhrade pohľadávky nedošlo, preto sťažovateľka iniciovala nové exekučné konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 34Ek/58/2017 proti ručiteľom ako povinným. Okresný súd uznesením č. k. 34Ek/58/2017 z 15. novembra 2017 exekučné konanie zastavil z dôvodu prekážky *rei iudicatae* s poukazom na konanie, ktoré prebiehalo na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16Er/864/2013. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) na odvolanie sťažovateľky uznesením z 25. januára 2018 napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Okresný súd uznesením vyššej súdnej úradníčky zo 4. decembra 2018 návrh sťažovateľky na vykonanie exekúcie zamietol. Na sťažnosť sťažovateľky okresný súd uznesením sudkyne zo 16. júna 2020 uznesenie vyššej súdnej úradníčky zrušil. Konštatoval jeho zmätočnosť, keďže sa nezaoberalo tvrdeniami a predloženými dodatočnými výzvami na zaplatenie, ktoré mali podľa sťažovateľkinho názoru predstavovať nové skutočnosti negujúce prekážku *rei iudicatae*. Sudkyňa poukázala na iné exekučné konanie v obdobnej veci sťažovateľky (40Ek/58/2017), kde došlo k zastaveniu exekučného konania pre prekážku rozhodnutej veci, pričom súd nepovažoval dodatočnú výzvu na plnenie ručiteľom (povinným) za takú skutkovú okolnosť, ktorá by napravila nedostatok náležitosti notárskej zápisnice spočívajúcej vo vymedzení času plnenia povinných. Tento právny záver bol následne preverený aj ústavným súdom, ktorý uznesením č. k. II. ÚS 343/2019 z 21. novembra 2019 ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Okresný súd z tohto priebehu iného obdobného exekučného konania vyvodil, že niet dôvodu na odlišné rozhodnutie ani v prejednávanej veci sťažovateľky. Sudkyňa napokon uviedla, že po zrušení uznesenia bude úlohou vyššej súdnej úradníčky opätovne rozhodnúť o návrhu sťažovateľky na vykonanie exekúcie s osobitným zameraním na prípadnú prekážku rozhodnutej veci.

7. Okresný súd následne uznesením vyššej súdnej úradníčky z 3. augusta 2020 návrh sťažovateľky na vykonanie exekúcie zamietol. Dôvodom bolo konštatovanie prekážky rozhodnutej veci (konanie a rozhodnutie Okresného súdu Prievidza vo veci sp. zn. 16Er/864/2013). V tejto súvislosti okresný súd vysvetlil, že sťažovateľka výzvami adresovanými povinným nenapravila nedostatok exekučného titulu spočívajúci v jeho materiálnej nevykonateľnosti, pretože ak je exekučný titul materiálne nevykonateľný, nie je možné ho dodatočne konvalidovať a zmeniť na spôsobilý exekučný titul.

8. Sťažovateľka podala proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky sťažnosť, v ktorej namietala, že nárok uplatnený v exekučnom konaní sa opiera o nové skutočnosti, ktoré neexistovali v čase konania Okresného súdu Prievidza. V máji 2017 totiž vyzvala ručiteľov na plnenie. Sudkyňa okresného súdu napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľky zamietla. Dôvodila, že ak v exekučnom konaní nastane dôvod, pre ktorý by muselo byť konanie zastavené, v štádiu pred vydaním poverenia súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. b) Exekučného poriadku zamietne. Podľa okresného súdu rozhodnutie o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu, že exekučný titul nie je materiálne vykonateľný, prekážku *rei iudicatae* zakladá a oprávnený už nemôže navrhnúť vykonanie exekúcie na podklade toho istého exekučného titulu. V predchádzajúcom exekučnom konaní vedenom Okresným súdom Prievidza pod sp. zn. 16Er/864/2013 bola právoplatne vyslovená materiálne nevykonateľnosť notárskej zápisnice, ktorú sťažovateľka predložila ako exekučný titul. Neobsahovala totiž jednu z podstatných náležitostí, a to čas plnenia vo vzťahu k ručiteľom podľa § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku účinného v čase spísania notárskej zápisnice. Čas plnenia musí byť pritom jednoznačným spôsobom vymedzený už v znení samotnej notárskej zápisnice, nemožno ho určiť dodatočne výzvami, ktoré sťažovateľka po právoplatnom ukončení konania na Okresnom súde Prievidza ručiteľom doručila. Okresný súd tiež odkázal na iné exekučné konanie v obdobnej veci sťažovateľky (40Ek/58/2017) a ústavným súdom aprobovaný spôsob jeho ukončenia, ktorý bol rovnaký, ako v aktuálnom prípade.

III.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti *in abstracto* formuluje názor, podľa ktorého totožnosť veci je charakterizovaná totožnosťou nároku, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, za podmienky, že sa uplatňuje na podklade rovnakého skutkového stavu. V danom exekučnom konaní išlo o odlišné skutkové okolnosti v porovnaní s predchádzajúcim exekučným konaním, keďže sťažovateľka listom z 10. mája 2017 vyzvala oboch ručiteľov na splnenie ich záväzku do 31. mája 2017, čím dodatočne vymedzila čas plnenia. Rozhodnutie Okresného súdu Prievidza o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie preto nezakladá pre ďalšie exekučné konanie prekážku *rei iudicatae* a nebráni okresnému súdu vec posúdiť nanovo.

10. V ďalšej časti argumentácie sťažovateľka pripomína limitovaný priestor exekučných súdov na preskúmavanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu. V sťažovateľkinej veci sa okresný súd neobmedzil iba na posúdenie súladu notárskej zápisnice s Exekučným poriadkom a Notárskym poriadkom, ale bez ďalšieho *ad absurdum* uzavrel, že notárska zápisnica obsahuje viacero neplatných právnych úkonov (dohodu o prevzatí dlhu, dohodu o pristúpení k záväzku a dohodu

o ručení). K času plnenia ako povinnej obsahovej náležitosti notárskej zápisnice sťažovateľka dôvodí, že veriteľ nevie vopred predvídať, či sa dlžník omešká pri plnení dlhu, a tak je vylúčené viazať vznik ručiteľského záväzku vopred na konkrétny dátum (ako sa mylne domnievajú exekučné súdy) a spájať s tým materiálnu nevykonateľnosť notárskej zápisnice. Pre vznik ručiteľského záväzku je podstatné iba to, že dlžník svoj záväzok nesplnil. Práve omeškanie dlžníka so splnením záväzku determinuje vznik povinnosti ručiteľa plniť. Z toho dôvodu nebolo objektívne možné vymedziť čas plnenia ručiteľov už v notárskej zápisnici. Pri akceptácii záverov exekučných súdov by musel veriteľ vopred predpokladať, že dlžník poruší svoj zmluvný záväzok. To však odporuje základným princípom súkromnoprávných vzťahov, do ktorých subjekty vstupujú vo vzájomnej dôvere.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

12. Ústavný súd neopomína, že iná, avšak skutkovo a právne identická vec sťažovateľky, už bola predmetom jeho rozhodovania, a to v konaní sp. zn. II. ÚS 343/2019. V uznesení č. k. II. ÚS 343/2019-13 z 21. novembra 2019 ústavný súd nezistil žiadne ústavno-právne defekty v tam preskúmanom uznesení exekučného súdu, ktoré sa zakladalo na rovnakých skutkových východiskách a právnych názoroch. Citujúc právne závery uznesenia okresného súdu č. k. 40Ek/58/2017 z 15. novembra 2018, vyhodnotil ústavný súd tam prednesenú argumentáciu ako „*dostatočnú, jasnú a zrozumiteľnú, založenú na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone, resp. nepopierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučného poriadku) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, tak vo vzťahu k posudzovaniu existencie prekážky res iudicatae, ako i otázke materiálnej nevykonateľnosti exekučného titulu, resp. nemožnosti jeho konvalidácie dodatočnou výzvou na plnenie jednej zo strán*“.

13. V aktuálne predbežne prerokovanej veci senát ústavného súdu nemá dôvod odchyliť sa od záverov II. senátu ústavného súdu v uvedenej skoršej veci. Na doplnenie však považuje za vhodné uviesť, že aj keby s právnymi závermi okresného súdu plynúcimi z výkladu podústavného práva nesúhlasil, ešte to neznamená, že je nutné ústavnej sťažnosti vyhovieť. Zásah ústavného súdu prichádza do úvahy len v prípade, ak skutkové alebo právne závery všeobecného

súdu nedovolené atakujú základné práva a slobody sťažovateľky. Takéto účinky však napadnuté rozhodnutie okresného súdu nevykazuje.

14. Sťažovateľkina argumentácia opomína, že povinnou obsahovou náležitosťou notárskej zápisnice je aj čas plnenia, a to bez ohľadu na hmotnoprávne pozadie vzniku záväzku či na jeho charakter. Exekučný poriadok explicitne nepredpokladá konvalidáciu prípadnej absencie uvedenej obsahovej náležitosti nadväzujúcimi výzvami oprávneného doručenými povinnému, a to ani v prípade, ak je povinným ručiteľ. Sťažovateľkina argumentácia o objektívnej nemožnosti určiť čas plnenia ručiteľov (akcesorická povaha ručenia) nie je dôvodná. Prekážkou určenia času plnenia v notárskej zápisnici nie je skutočnosť, že v čase jej spísania nemožno predpokladať, či k porušeniu záväzku hlavného dlžníka dôjde alebo nie. Sťažovateľkina námietka by bola dôvodná iba v prípade, ak by určenie času plnenia nutne muselo mať podobu stanovenia fixného termínu (stanovením presného dátumu, to sťažovateľka aj naznačuje), ku ktorému má ručiteľ namiesto hlavného dlžníka plniť. Niet však pochyb, že čas plnenia možno určiť aj inak (exaktný časový úsek od momentu, keď je hlavný dlžník v omeškaní a pod.). Určenie času plnenia v notárskej zápisnici pritom nie je samoúčelné, keďže má relevanciu pri vyčísl'ovaní príslušenstva pohľadávky, ktoré v rámci exekučného konania môže byť nútene vymáhané. Preto požiadavka, na nesplnení ktorej okresný súd založil nedostatok materiálnej vykonateľnosti spornej notárskej zápisnice s nadväzujúcim vyústením do záveru o danosti prekážky rozhodnutej veci, vykazuje hmotnoprávnu i procesnú relevanciu dostatočnú na to, aby bolo možné prijať záver o neodstrániteľnosti takejto vady dotknutého exekučného titulu následnými výzvami oprávneného (veriteľa) adresovanými povinnému (dlžníkovi).

15. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť je možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

16. Vzhľadom na to, že ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti vylúčil možnosť, že by napadnutým uznesením okresného súdu mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú. Rozhodovanie o ďalších požiadavkách formulovaných sťažovateľkou v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého rozhodnutia, náhrada trov konania) už potom stratilo význam.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. januára 2023

Robert Šorl
predseda senátu